

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ethica Symbolica E Fabularum Umbris In Veritatis Lucem
Varia Ervditione Noviter evoluta**

Pexenfelder, Michael

Monachii, 1675

3. Prudentia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68709](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68709)

Ethica.

I. (a) Neptunus inter fluctus & procellas sceptrum tenens, undisque & ventis imperans, repræsentat potentiam regiam, subditos pro imperio compescentem; & si orta sit seditio, auctoritate sua reprimentem. Hujus rei paradigma proponitur à sapientissimo poëtarum. 1. *Æneid.* Ibi namque offendit Neptunus maximam vigilantiam, quæ maximè in Principe requiritur, in eo præsertim dominatu, quem frequentes sive popularium, sive exterorum insultus incurfant. Mature Neptunus sensit commotam tempestatem in regno suo: ipse, inquam, sensit, non per suos, sed per suammet vigilantiam. *Ipsè alio prospiciens caput extulit undis.* Ipse vidit *Æneæ* classem disjectam toto æquore: ipse vidit Troas oppressos fluctibus, cœlique ruina.

II. (b) Notandus est animus Neptuni imperterritus ad profligandum & sedandum tumultum. Poëta canit:

----- graviter commotus, & alto

Prospiciens, summa placidum caput extulit unda.

Quomodo placidum & imperturbatum in tam horrenda tempestate?

----- tolluntur ad æthera fluctus,

Franguntur remi, tum prora avertit, & undis

Dat latus: insequitur cumulo proruptus aquæ mons.

Hi summo in fluctu pendent, his unda dehiscens

Terram inter fluctus aperit: furit æstus arenis.

Quid hîc maris Deus?

Emissamque hiemem sensit Neptunus, & imis

Stagna refusa vadis.

Hæc omnia suis oculis aspexit regnator aquarum: non ideo tamen vel animos demisit, vel caput in undas subduxit; sed constanti gravitate perstitit, & ante omnia, quis tantos fluctus concitasset, inquisivit, ut in radice malam opprimeret herbam, & in capite secaret hydram, maxima pars medicinæ est, morbi cognovisse causam. Ergo sequitur

III. (c) Prudentia & sagacitas investigandi turbarum originem. Quænam illa? Poëtam audi:

Nec latuere doli fratrem Junonis, & iræ.

Juno inquam, Juno Neptuni soror æquorea regna turbavit; nimirum

----- manet alta mente repostum.

Judicium Paridis, spreteque injuria formæ.

Odium,

(a) Vigilantia Principis. (b) Fortitudo Principis. (c) Prudentia Principis.

Odiū, quod in Paridem Trojanum concepit, in totā gentem effudit. Tota irarum causa *fastus*, quo inflata, concoquere non potuit sententiam illam Paridis, quam in trium dearum, pro formæ prærogativa disceptantium, pro Venere contra Junonem & Palladem tulit. Mira res! femina tantò plerumque est nocentior, quantò imbellior. Scimus, quantæ sæpe calamitates in provincias ab hoc sexu invecæ sint, aut invehendæ fuissent, nisi providentia gubernantium imminens exitium avertisset. Quas turbas dederunt in Francia Brunehildis & Fredegundis? Quas in Judæa Attalia & Alexandra? quas in Ægypto Cleopatra? quas in Bohemia Drahomira? quas in Germania mater Caroci, aliæque alibi?

IV. (d) Neptunus post deprehensam primariam concitationis causam, quæ Juno fuit, in adjuutores ejus tempestatis vigilem oculum coniecit. Et hi quidem fuerunt Venti. Quid igitur? an lentè aspexit tumultuantes in regno suo? minimè gentium. Ne morā cresceret periculum; turbulenta capita in jus accersit; præ aliis

Eurum ad se, Zephyrūque vocat.

Et ad meritas pœnas deposcit; sed mox severitati miscet clementiam, nam

V. (e) Pro pœna eos acerrimè increpat, & ad Æolum Regem suum exterminat, cum gravissima interminatione, si redituri essent. Quanta vis in verbis istis:

Tantane vos generis tenuit fiducia vestri?

Jam cœlum, terramque meo sine numine Venti

Miscere, & tantas audetis tollere moles?

Quos ego &c.

Post mihi non simili pœna commissa luetis.

En quo verborum pondere tumidos Ventorum spiritus deprimit: quomodo retundit audaciam è confidentia generis haustam, erant enim *Astræ* gigantis, & *Auroræ* filii. Et cum pater unus ex illis fuerit, qui ex *Tellure* orti, arma superis impia moverunt, quam sibi fiduciam sumerent ad regnum alienum invadendum pessimo genere orti? Exagitationi addit minas, ut sciant, quem læserint, & cui vires suppetant ad ultionem de maleficiis expetendam.

VI. (f) Apparet summa imperantis auctoritas. Nam cum dixisset, *maturate fugam*, ocyus illi se proripuerunt, marique rediit tranquillitas. Quibus rebus exprimitur, quā prudentiā, fortitudine, & potestate præditos esse oporteat magistratus supremos, si quid turbetur

Dddd z

in

(d) *Iustitia Principis.* (e) *Severitas cum clementia.* (f) *Auctoritas Principis.*